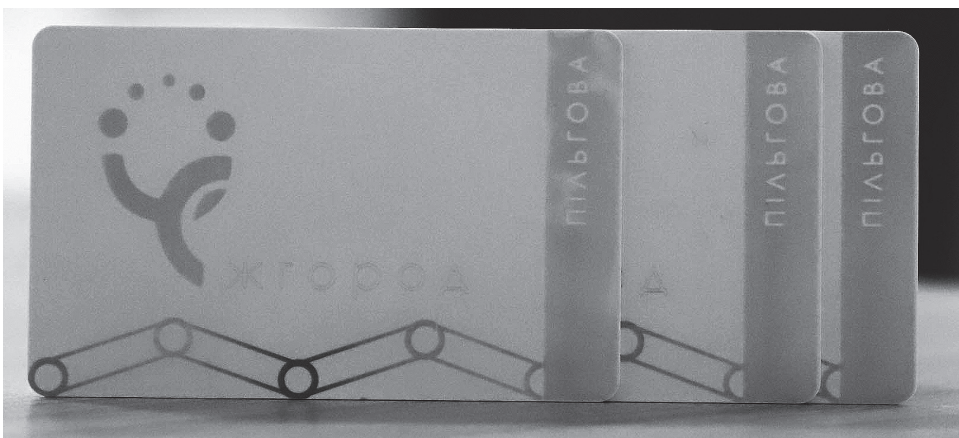

УЖГОРОД

«МУНІЦИПАЛЬНА КАРТКА УЖГОРОДЦЯ» –

В Ужгородській міськраді видають
пільгові транспортні картки

Щодня, у робочі дні, від 09:00 до 16:00 відбувається попередній запис (номери телефонів 050-054-40-08 або (0312) 42-80-28/1), внесення даних пільговика у реєстр та видача у ЦНАПі і в кабінеті №105 карток громадянам, які мають право на пільговий проїзд. Про це розповів керуючий справами виконкому Ужгородської міської ради Василь Пинзеник.

Процедура видачі карток займає до 10 хвилин для тих громадян, які вже раніше реєструвалися, і близько 20 хвилин для людей, які приходять уперше. За цей час працівник міськради опрацює документи, робить фото та видрукує картку.

Для пільгового проїзду в громадському транспорті потрібно буде провалідувати картку в автобусі.

В автобусах комунального підприємства "Ужгородський муніципальний транспорт" послуга повноцінно запрацює з початку 2025 року, коли завершать процес встановлення необхідного обладнання, у приватних перевізників – із середини 2025 року.

Наразі у базі є близько 8000 громадян, які реєструвалися раніше (процес був розпочатий наприкінці 2021 року і призупинений через повномасштабне вторгнення).

Картки для пільгового проїзду школярам видаватимуть централізовано у закладах освіти. Документ також замінить учнівський квиток.

Заплановано до кінця року видати картки всім, хто має право на пільговий проїзд – й ужгородцям, і переселенцям, які зареєстровані у місті.

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ ДО БОЗДОСЬКОГО ПАРКУ НА ТУРНІР З ПЕТАНКУ ТА ЯРМАРОК

Від 27 по 29 вересня (включно) з 09:00 по 18:00 запрошуємо вас до Боздоського парку на захопливий турнір зі спортивної гри петанк

У турнірі, який проходить у 3 етапи, братимуть участь спортсмени з різних куточків України: 27.09 – змагання «тет-а-тет» 28.09 – командні дуплети 29.09 – видовищні триплети

І це ще не все! На вихідних, 28 – 29 вересня з 09:00 по 22:00, на вас чекатиме ярмарок зі смачними крафтовими смаколиками: медом, вином тощо.

Приходьте усією родиною, насолоджуйтеся свіжим повітрям, смачною їжею та спостерігайте за цікавою грою! До зустрічі у Боздоському парку.

PARK
Uzhhorod

Турнір зі спортивної гри
ПЕТАНК

3 9:00 по 18:00

3 9:00 по 22:00

 Петанк
(27, 28 та 29 вересня)

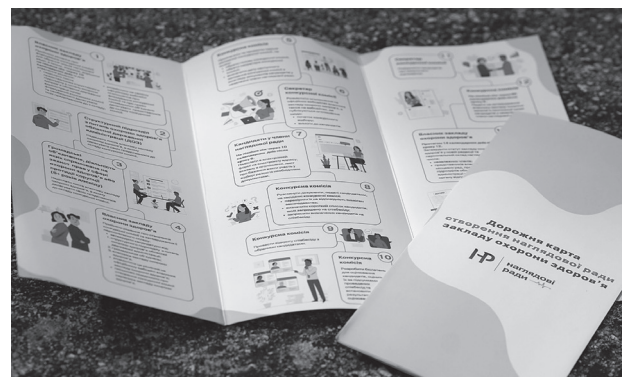
 Ярмарок
(28 та 29 вересня)

27-29 вересня 2024

Боздоський парк

Інформація – з офіційного сайту Ужгородської міської ради

ЯК НОВА МОНІТОРИНГОВА СИСТЕМА ДОПОМАГАЄ ВИБУДОВУВАТИ ЕФЕКТИВНУ ВЗАЄМОДІЮ НСЗУ З НАДАВАЧАМИ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Результати проведення Національною службою здоров'я України моніторингу дотримання умов договору закладами охорони здоров'я Закарпатської області в межах Програми медичних гарантій днями презентували в Ужгороді голова Національної служби здоров'я України Наталія Гусак та директорка Західного міжрегіонального департаменту НСЗУ Тетяна Кудик.

Спікери розповіли про процедуру моніторингу, який відбули у жовтні 2023 року після відповідної постанови уряду, поінформували про деталі перевірок та опрацювання пацієнтських скарг на території Закарпатської області, розповіли про відповідальність у разі виявлення порушень, а також, як нова моніторингова система допомагає вибудувати ефективну взаємодію НСЗУ з надавачами медичних послуг.

Посадовці зустрілися із представниками медіа та керівниками медзакладів і територіальних громад області. Участь у заходах узяли т.в.о начальника Закарпатської ОВА Мирослав Білецький, голова Закарпатської обласної ради Роман Сарай, в.о. міського голови, заступник міського голови Ужгорода Вадим Борець.

Також поінформували про новий дашборд, який вже доступний

на сайті НСЗУ і буде корисним пацієнтам «Електронна карта місць надання послуг із медичної допомоги» (<http://surl.li/wqyvcr>). На ньому можна переглянути, у якому медзакладі надають ту чи іншу послугу, де є потрібний лікар або де можна пройти потрібне обстеження, а також побачити, скільки людей скористалися певною послугою за останні три місяці, щоб зрозуміти рівень завантаженості.

Щорічний захід проходить за сприяння словацько-української асоціації «FEMAN», його основна тематика – «Допомога українським дітям в умовах війни, яка триває в Україні, важливість ролі волонтерства та його допомоги Україні».

ЮВІЛЕЙНІ «ДНІ УКРАЇНИ В КОШИЦЕ» ВІДБУЛИСЯ У СЛОВАЧЧИНІ

До роботи форуму долучилася й делегація Ужгородської міської ради – міський голова Богдан Андрійів, представники управління міжнародного співробітництва та інновацій, управління економічного розвитку міста.

Цьогорічні «Дні», 10-ті за ліком, були спрямовані на збір гуманітарної допомоги для ЗСУ і для дітей, які постраждали під час війни.

Крім того, тривав і марафон безперервного плетіння маскувальних сіток для українських військових у Культурному парку – долучитися могли усі, хто приходив до волонтерського центру «Сплетіння». Усі сітки відправлять українським захисникам.

Також у межах форуму провели вже традиційний забіг «Ветеранська миля» за участю ветеранів російсько-української війни. Організатори підготували

й велику культурну програму, працювали фотовиставка «Закарпаття і війна. Два непрості роки» від Ужгородського прес-клубу, форум громадських та неурядових організацій Словаччини, України та їхніх міжнародних партнерів/співпраця, досвід, потреби», а також форум «Економіка, безпека, відновлення України та співпраця муніципалітетів з Україною».

Участь у «Днях України» взяли делегації із Харкова, Чернігова, Тернополя, Чернівців, Ужгорода та інших регіонів.

МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ ВИДАТНІЙ ЗАКАРПАТСЬКІЙ БАЛЕТМЕЙСТЕРЦІ-ПОСТАНОВНИЦІ, НАРОДНІЙ АРТИСТЦІ УКРАЇНИ КЛАРІ БАЛОГ ВІДКРИЛИ В УЖГОРОДІ

Пам'ятний знак встановили 25 вересня на фронтальній стіні танцювального залу Закарпатської обласної філармонії, де викладала Клара Балог. Право відкрити меморіальну дошку отримали найкращі учні Клари Федорівни – артисти Заслуженого академічного Закарпатського народного хору. Автор дошки – молодий скульптор, викладач Закарпатської академії мистецтв Іван Цубина.

«У день народження одного з найдавніших колективів краю – Заслуженого академічного Закарпатського народного хору – відкриваємо пам'ятну дошку легендарній жінці, мисткині, народній артистці України балетмейстерці хору Кларі Балог. У цій історичній будівлі, за цими вікнами Клара Федорівна більше 50 років проводила репетиції із колективом хору», – сказала художній керівник та головний диригент Заслуженого академічного Закарпатського народного хору Наталія Петій-Потапчук. Наталія Йосипівна відзначила, що встановити дошку вдалося завдяки Генеральному консульству Угорщини в Ужгороді та благодійному фонду «Закарпатський народний хор» за підтримки Закарпатської ОВА та Ужгородської міської ради.

в Ужгороді Йозеф Бачкаї, перший заступник голови Закарпатської облради Андрій Шеке-та, секретар Ужгородської міської ради Ігор

Чорній, керівник департаменту культури Закарпатської обласної державної адміністрації Євген Тишук, начальниця Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради

Алла Чернубук, інші важливі гості.

Після відкриття відбувся концерт найкращих творчих колективів краю, які зберігають і продовжують традиції народного танцювального мистецтва. Для мешканців та гостей міста виступили ініціатори заходу – Заслужений академічний Закарпатський народний хор, а також танцювальні ансамблі «Кольори Карпат», «Турянська долина», «Карічка», «Джерела», «Зіраті-Зефірчик» та інші.

Традиційно, як це робить колектив Закарпатського народного хору від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, під час заходу тривав збір коштів на підтримку ЗСУ.

РОБОТА продавцем-консультантом!!!

Мережа магазинів "Все від 1 грн" пропонує вакансію продавця-консультанта з позмінним графіком 4/2 та робочими годинами від 8:00 до 19:00. Зарплата становить від 12 000 до 16 000 гривень. За детальною інформацією просимо звертатись за номером телефону: 0683863983 (Юлія).

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ/ОПІКУНІВ, ЧИЇ ДІТИ БУЛИ ВИКРАДЕНІ АБО ПРИМУСОВО ПЕРЕМІЩЕНІ ДО РОСІЇ

ГС "Українська мережа за права дитини" допоможе повернути вашу дитину! Війна розлучила тисячі родин. Якщо ви втратили зв'язок зі своєю дитиною через бойові дії або підозрюєте, що вона може бути в росії чи на окупованих територіях України – не намагайтеся діяти самостійно, це небезпечно.

Звертайтеся до Української мережі за права дитини, яка вже допомогла багатьом родинам возз'єднатися зі своїми дітьми.

Ми забезпечимо вам необхідну підтримку та допоможемо повернути ваших дітей додому.

Українська мережа за права дитини: +38 (050) 015 58 46.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України: +38 (050) 562-03-13.

Гаряча лінія Офісу Омбудсман: 0800-50-17-20.

Інформація – з офіційного сайту Ужгородської міської ради

В ОБЛАСНОМУ ЦЕНТРІ ВІДБУВСЯ КОНЦЕРТ ЖИВОЇ МУЗИКИ ПІД ВІДКРИТИМ НЕБОМ

21 вересня на набережній Незалежності лунали «Мелодії над Ужем».

Після видовищних спортивних заходів, що відбулися в Ужгороді минулої суботи, вечір продовжив виступ одного із найгалантніших колективів краю – естрадно-духового оркестру Закарпатської обласної філармонії під керівництвом народного артиста України Володимира Співака.

Також можна було переглянути вуличну фотосталю з ілюстраціями древнього та сучасного Ужгорода.

Під час концерту відбувався і збір коштів на підтримку наших захисників, інформує *Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради*.

ВИКОНКОМ: УЧНІВСЬКІ ТРАНСПОРТНІ КАРТКИ ШКОЛЯРАМ ВИДАВАТИМУТЬ у їхніх навчальних закладах

Умови Меморандуму про співпрацю між виконавчим комітетом Ужгородської міської ради та операторами прокату легких персональних електричних транспортних засобів (електросамокатів) затвердили на черговому засіданні виконкому, яке відбулося цієї середи.

Меморандум визначає базові умови співпраці між міськрадою та операторами, відображає домовленості стосовно основних напрямів співпраці щодо встановлення та дотримання правил користування електросамокатами та формування культури безпечного використання ними.

Зокрема, у документі йдеться про встановлення та забезпечення дотримання режимів експлуатації електросамокатів. Домовлено, що швидкість руху на території

ханізм встановлення та підтвердження факту здійснення догляду за особами з інвалідністю I чи II групи та особами, які потребують постійного догляду на території міста Ужгорода, з метою перетину кордону у порядку, передбаченому Правилами перетинання державного кордону громадянами України, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57.

Акт видається для перетину державного кордону та встановлює факт здійснення догляду особою за: одним із батьків чи батьків дружини (чоловіка) із числа осіб з інвалідністю I чи II групи; особою з інвалідністю I чи II групи; особою, яка потребує постійного догляду.

Право на звернення для підтвердження

Ужгородської міської територіальної громади – до 20 км/год; на вулицях Корзо, Августина Волошина (від площі Корятовича до вул. Капітульної), на площах Театральній та Євгена Фенцика, набережній Незалежності, у провулку з вул. Августина Волошина до площі Театральної (Пасаж) та на всіх мостах міста – до 10 км/год.

Також передбачено, що оператор прокату має інформувати користувача електросамокату про заборону завершити поїздку (здійснити паркування): на зелених зонах, на зупинках громадського транспорту, на виїздах із прилеглих територій, на мостах.

• • •

Також на черговому засіданні виконкому підтримали зміни до рішення «Про пільговий проїзд учнів на міських автобусних маршрутах загального користування у м. Ужгород».

Згідно з Пунктом 2 цього рішення, пільга на проїзд у громадському транспорті діятиме у період навчального року (відповідно до Постанови КМУ, а не обмежуватиметься 1 вересня – 31 травня) за винятком вихідних, святкових днів та у період канікул, за наявності не лише учнівського квитка встановленого взірця, а й учнівської персоналізованої транспортної картки (муниципальної картки ужгородця).

Нагадаємо, що учнівські персоналізовані транспортні картки школярам централізовано видаватимуть у їхніх навчальних закладах.

• • •

Крім того, затвердили Порядок встановлення факту здійснення догляду за особами з інвалідністю I чи II групи та особами, які потребують постійного догляду на території м. Ужгорода.

Документ визначає ме-

факту здійснення догляду за особами, які цього потребують, та отримання відповідного Акта мають особи, місце проживання/перебування яких задекларовано/зареєстровано на території Ужгородської міської територіальної громади, зокрема:

члени сім'ї, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, в тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки із особами з інвалідністю I чи II групи і мають на меті здійснювати супровід для виїзду за межі України;

особи, які мають одного зі своїх батьків чи батьків дружини (чоловіка) із числа осіб з інвалідністю I чи II групи;

особи, які здійснюють постійний догляд за особами з інвалідністю I чи II групи;

особи, які потребують постійного догляду (що підтверджено відповідними документами, виданими медичними закладами) та які потребують супроводу одного із членів сім'ї для виїзду за кордон.

Перелік необхідних документів для отримання акта встановлення факту здійснення догляду та інші деталі – на офіційному сайті Ужгородської міської ради.

ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ У ВИКОРИСТАННІ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ ЗРОСТАЄ

Європейський тиждень мобільності в Ужгороді – до уроку в «автобусному класі» долучилися 5-класники Ужгородського ліцею №8

Минулої п'ятниці, 20 вересня, була, мабуть, найбільш інформативно насичена програма: свої зусилля об'єднали комунальне підприємство "Ужгородський муніципальний транспорт", ГО ФОРЗА і патрульна поліція Закарпатської області.

Представники ГО «ФОРЗА» розповіли дітям про поведінку в автобусі, правила проїзду, роздали світловідбивальні браслети.

Працівники патрульної поліції нагадали дітям правила дорожнього руху, розповіли про дорожні знаки, а

ще – дозволили проїхатися у патрульному авто. Керівник КП «Ужгородський муніципальний транспорт» Віталій Готра розповів,

як працює підприємство, де знаходяться всі комунальні автобуси, дітям показали, як миють автобуси та випускають їх у рейс, як ремонтують транспорт, про різні типи автобусів, які їздять як містом, так і за кордоном, також відповів на численні запитання.

На сьогодні понад 250 школярів долучилися до European Mobility Week. Зокрема, й учні Ужгородського мистецького ліцею "Перспектива", Ужгородського ліцею №7, Ужгородського ліцею "ІМІДЖ", Ужгородського ліцею імені Василя Степановича Гренджі-Донського. За словами організаторів, дуже тішить, що протягом цього тижня до уроків в «автобусних класах» виявили інтерес ще декілька шкіл. Тож зацікавленість у використанні громадського транспорту зростає!

«ХОДА ЧЕМПІОНІВ» ПРОЙШЛА В УЖГОРОДІ

Захід вперше провели минулого року у рамках відзначення Дня міста. Цьогоріч 21 вересня центром Ужгорода пройшлися понад 430 спортсменів – юні ужгородці, які займаються різними видами спорту: кіокушин БуДо карате, баскетболом, комбат самозахист ІСО, водним поло, фехтуванням, кікбоксингом ВАКО, дзюдо, плаванням, більярдом, шидокан карате, гандболом, велоспортом, художньою гімнастикою, флаг-футболом, грепплінгом, змішаними єдиноборствами, боксом, та вихованці ДЮСШ №1, інформує Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради, яке організувало ходу.

Юні ужгородці, серед яких – переможці та призери обласних і всеукраїнських змагань, чемпіонатів Європи та інших міжнародних змагань, а також їхні тренери зібралися на площі Поштової, де їх привітали начальниця управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради Алла Чернобук та керуючий справами виконкому міської ради Василь Пинзенник.

Учасники ходи отримали символічні подарунки, після чого на набережній Незалежності відбулося вручення грамот та подяк міської ради.

Цього ж дня відбулися показові виступи юних спортсменів на набережній Незалежності. Свої вміння та майстерність демонстрували ужгородці, які займаються карате, дзюдо, самбо, кікбоксингом, фехтуванням, поул спортом і повітряною акробатикою та іншими видами спорту.

Святковою настрою усім присутнім на дійстві додав виступ учасників студії сучасного танцю «Бліц».

Захід організувало Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

Також можна було пограти у шахи із закарпатськими шахістами, поруч, на локації «Активних парків» від «Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», усі охочі могли пограти у додзбол, корфбол, флорбол, регбі-5, диск-гольф, алтмат, вуличний футбол, бадмінтон, корнхол.

Більше пів сотні спортсменів, їхніх тренерів та спортивних функціонерів міста нагородили грамотами та подяками Ужгородської міської ради.

Відзнаки вручили з нагоди Дня фізичної культури і спорту та 1131-ї річниці Ужгороді.

За вагомий внесок у розвиток фізичної культури та спорту Ужгорода та високу професійну майстерність начальниця управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради Алла Чернобук та керуючий справами виконкому міськради Василь Пинзенник нагородили представників федерації фехтування, легкої атлетики, кікбоксингу, гандболу, волейболу, змішаних єдиноборств, кіокушин БуДо карате, плавання, пауерліфтингу, американського футболу, дзюдо, петанку, шахів, спортивного орієнтування, більярду, танцювального спорту та інших.

Нагороди отримали і переможці та призери чемпіонатів України, Європи та світу.

ДОЛУЧАЙТЕСЯ ДО СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ!

Ми шукаємо тих, хто готовий стати частиною команди, в якій кожен цінується на вагу золота і всі як один працюють для наближення перемоги!

Єдиний центр рекрутингу Сил спеціальних операцій допомагає підібрати військову професію з урахуванням ваших цивільних навичок. Ми зацікавлені в тому, щоб у команді Сил спеціальних операцій були професіонали та майстри своєї справи, оскільки якість завжди перемагає кількість. Чекаємо на ваші заявки – разом ми наблизимо перемогу!

ЩО ПРОПОНУЮТЬ СИЛИ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ:

- Професійне навчання: обов'язкова базова підготовка, постійні фахові навчання та курси з підвищення кваліфікації. Навчання на базах партнерів.
- Сучасне спорядження: новітні види озброєння та найсучасніше обладнання.
- Гідне забезпечення: гарантоване грошове забезпечення на рівні підрозділів спецпризначення та надбавки за виконання завдань у зоні ведення бойових дій.
- Широкий вибір вакансій: ви точно знайдете місце для себе та своїх навичок у команді Сил спеціальних операцій!

НАШІ КОНТАКТИ:

- Телефонуй: 0800 357 174
- Заповнюй анкету на сайті: sofua.army
- Завітай в наші офіси:
м. Київ, Оболонська набережна, 7 (Корпус 1);
м. Дніпро, проспект Олександра Поля 2;
Графік роботи: 9:00 – 18:00.

НАШІ СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ:

- Facebook: sofua.army
- Instagram: sofua.army
- Telegram канал: [recruiting_sofua](https://t.me/recruiting_sofua)
- Всі вакансії: [Work.ua](https://work.ua)

Приєднуйся до Сил спеціальних операцій і зроби свій внесок у майбутнє України!

Інформація – з офіційного сайту Ужгородської міської ради

ФОТОФАКТ

У БО БФ "Гуманітарний центр "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

- 22 пакетів із необхідними речами для дітей до 1 року;
  - 50 пакетів з продуктивними наборами.
- Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 1457 одиниць).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen / Wings of Help e.V. та іншими благодійниками.

Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovyne.com.ua/>

Історія капітана Євгена Гайдука має чимало несподіваних поворотів. І хоча він народився 23 листопада 1981 року в Чопі, однак його родина мала не закарпатські корені. Мати Надія (у дівочтві – Петріченко) виросла на Чернігівщині в родині сільських інтелігентів. Бабуся Євгена була відомою освітянкою, директоркою школи, а дід – головою колгоспу. Так що у своєму краї це були знані люди.

На томість батько Іван Гайдук народився в Одесі, але родини не мав. Хлопець, якому в житті довелося все здобувати самому, бачив своє майбутнє в армії, тож вступив до Донецького вищого політичного училища, яке випускало замполітів. На жаль, і тут йому не поталанило: під час навчання курсант отримав важке поранення і більше півроку провів до госпіталю. Про військову службу більше не йшлося: ліва рука була не дієздатна. У такому молодому віці його комісували з армії, а з цим рухнули і надії на майбутню армійську кар'єру, якою марив з дитинства.

Маючи пільги, вступив на юридичний факультет Київського університету. В Києві познайомився і з майбутньою нареченою Надією, яка працювала вчителькою в рідній школі і приїжджала до столиці на закупки.

Після отримання диплому Івана Гайдука у 1976 році скерували на роботу до Ужгорода, куди він приїхав уже із молодією дружиною. В органах прокуратури він пропрацював майже до кінця життя, займаючи відповідальні посади у ранзі полковника юстиції. Однак юнацька туга за армією була його незагойною ранною. Коли ж народився син Євген, батько спробував передати йому своє заповітне бажання. (До речі, старша донька подружжя Гайдуків – Марина теж попрацювала в поліції).

Тож малий Євген виростав серед зброї, мисливських трофеїв батька, щотижневих виїздів на полювання та рибальство – все, що формує бойовий чоловічий характер. Тато брав мало на полігон, навіть возив на танку.

Після того, як родина отримала квартиру в Ужгороді, Євген пішов у середню школу № 3, яка була поруч з їхнім будинком. Мешкали тоді Гайдуки на набережній Незалежності, де проминули школярські роки Марини та Євгена. Школа була російська, але тоді на це мало звертали увагу, хоча вдома розмовляли українською. Однак ця прищеплена російськомовність паралельно трималася Євгена аж до російського вторгнення 2022 року, поки він навідріз не відмовився від мови окупантів. (До речі, на фронті російськомовністю наших вояків часто успішно користуються ворог).

Після школи Євген, який добре знав англійську, вступив у Закарпатський державний університет на спеціальність «краєзнавство». А на старших курсах пішов служити до війська, бо вже визначився, що пов'яже своє майбутнє із силовими структурами. Відтак

у 2006 році потрапив до лав Служби безпеки України, а по закінченні Академії СБУ в Києві отримав офіцерське звання.

Молодого лейтенанта, враховуючи його знання англійської (наприклад, дивився американські фільми без перекладу), зарахували до підрозділу контррозвідників, а згодом направили до віддаленого Рахова, аби набрався необхідного життєвого та оперативного досвіду в глибинці. Тут Євген служив опером разом із кількома колегами, серед яких був і недавній голова Закарпатської ОДА Віктор Микита, з яким разом мешкали.

Рахівщина, що межувала з Румунією у гірській місцевості і через Тису, вже тоді була ласим шматочком для контрабандистів та нелегалів. Тож СБУ мала чимало роботи. Євген вирізнявся компанійським характером, легко сходився з людьми, мав чудове почуття гумору, тому в Рахові швидко став своїм. Попри високе становище батьків (тато – прокурор в обласному центрі, мама – директорка дитсадочку), він ніколи не задирав носа.

Тут і познайомився з майбутньою дружиною – молодією лікаркою Вікторією Гузо, яка проходила інтернатуру в районній лікарні після Чернівецького медичного університету. У 2013 році вони одружилися, і того ж року в них народилася донька, яку назвали на честь матері.

Коли Рахівське відділення СБУ приєднало до Тячівського і на роботу довелося їздити до Тячева, молода сім'я оселилася в Білій Церкві, де жила

теща. Проживаючи серед румунів, Євген почав розуміти рідну мову дружини. Однак згодом вирішив перевестися до Ужгорода, а невдовзі взагалі звільнився з СБУ, що трапляється не так часто з офіцерами спецслужб до вислуги років.

У 2016 році він підписав контракт із 24-ї окремою механізованою бригадою імені короля Данила. Його колишні колеги були здивовані, коли побачили Євгена в телевізійному репортажі про зону АТО. У сюжеті капітан Гайдук розповідав про зведення нового бліндажу на передньому краї. Після шестимісячної ротації у Попасній і Рубіжному він тривалий час був тимчасово виконуючим обов'язки командира батальйону в пункті постійної дислокації (ППД) на Львівщині. Однак віддаленість від сім'ї ставала великою незручністю: адже через відстані доводилося бачитися раз-двічі на місяць. А вдома, під Ужгородом, разом із батьками жила молодша на сім років дружина і крихітна донечка.

Тож після закінчення контракту Євген Гайдук новий підписав з Ужгородським 15-м окремим гірсько-штурмовим батальйоном, аби бути ближче до дому. Оскільки вільних вакансій на капітанську посаду не було, то згодився на ту, що запропонували. Так він став командиром першого взводу другої роти, якою командував тоді старший лейтенант Іван Муха.

Разом вони і поїхали на ротацію у 2021 році – спочатку в Новотошківку на Луганщині, відому тим, що туди приїжджав Президент України Володимир

КАПІТАН «ДУБ»

Ужгородець Євген Гайдук представлений до нагородження орденом «Богдана Хмельницького»

Зеленський, який тоді оголосив про план відведення військ із Золото-4, що знаходилося поруч.

Після чотирьох місяців служби ужгородський батальйон перекинули на Маріупольський напрямок. Рота Івана Муха займала позиції в околиці Водяного. На той час це був один із найгарячіших напрямків. Росіяни готувалися до війни, тому промацували нашу оборону, виявляючи слабкі місця. Перед цим було дощенту знищено ротний опорний пункт. Взвод Євгена Гайдука утримував небезпечну ділянку за шістьсот метрів від ворожих окопів, причому до них була прокопана пряма траншея, бо колись це була спільна позиція сепаратистів, частину якої вони втратили. Тож із земляної нори завжди могли вигулькнути російські диверсанти.

Іван Муха розповідає, як удвох із Євгеном подалися в розвідку, аби роздивитися ворожі укріплення зблизька, бо з дронів не все можна докладно розглядіти. Це трохи змахувало на молодечу авантюру, але вилазка пройшла успішно. Євген загалом вирізнявся зваженістю, умів іти на обдуманий ризик, ладив з підлеглими і не конфліктував із начальством. Хоча завжди мав свою думку і при потребі її висловлював. Був це справжній офіцер, який знав свою справу і ставився до неї належно. Певно, за це і дали йому львів'яни позивний «Дуб». Як він жартував, «чим більше в армії Дубів, тим міцніша наша оборона».

Як згадує Іван Муха, наприкінці 2021 року постало питання, аби 128-му Закарпатській гірсько-штурмову бригаду не відправляти на ротацію після дев'яти місяців служби на передньому краю. Вочевидь, вже доходили звістки про майбутню війну і краще було тримати на передку підготовлені частини. Але, зрештою, закарпатців таки відправили додому, і ужгородський батальйон 19 грудня, на Миколая, прибув додому. (До слова, цей напрямок по трасі Таганрог-Маріуполь став найпекельнішим у перші дні війни і там були найбільші наші втрати).

Однак уже через місяць ужгородські штурмовики в авральному режимі виїхали знову на схід. Капітан Гайдук тоді залишився в Ужгороді, де велася в першу чергу робота з новобранцями. А Іван Муха після важкого поранення у Волновасі згодом був призначений т.в.о. командира 15-го ужгородського батальйону в пункті постійної дислокації, а відтак знову став його командиром.

У березні 2023 року капітан «Дуб» очолив свій взвод у другій роті. До речі, велика рідкість, коли капітан керує взводом. Вже тоді ставилося питання про призначення його на вищу посаду, хоча він ніколи не був кар'єристом. Для родини Гайдуків матеріальне не було головною цінністю. Його батьки більше перейма-

лися духовним, багато читали.

У той час розпочинався наш наступ на Херсонщині та Запоріжжі. 18 червня під час визволення П'ятихаток Євгена Гайдука було серйозно травмовано: вибуховою хвилею його кинуло на цементні сходи, внаслідок чого була зламана нога в складному місці. При цьому довелося ще кілька днів перебувати на позиції, бо бої тривали. Кілька місяців він провів удома, а після лікування знову відправився до своїх.

Тоді армія вже почала відчувати нестачу особового складу. Офіцерам доводилося постійно заступати на бойове чергування. Під час одного з них на позиції, де після сильного обстрілу Євген перебував удвох із підлеглим, вони ледве відбилися від ворожої атаки важкою технікою. На щастя, вчасно допомогла артилерія. Тоді, мабуть, він уперше впритул заглянув в очі смерті.

Як офіцер, він завжди переживав за своїх бійців, важко переносив втрати. Адже за натурою був доброю людиною. Любив тварин, в їхньому домі завжди утримувалися мисливські пси. На фронті до нього прибилися дві кішки, яких він возив із собою. Був дуже родинним, в Ужгороді після служби одразу квапився додому. Завжди просив жінку показати йому по телефону донечку.

Наприкінці квітня 2024 року підрозділ Гайдука перекинули на один із найгарячіших південних напрямків – біля Роботиного на Запоріжжі. 21 червня Євген востаннє розмовляв із дружиною. Повідомив, що виходить на бойову позицію. Вихід був складний, бо місцевість весь час прострілювалася і, щоб пройти менше кілометра, треба було витратити години, а то й день-два.

Вже під кінець ротації вночі 29 червня на їхнє укріплення, де знаходилося чотири бійці, була здійснена атака ворожої диверсійно-розвідувальної групи. Ворогам, вдалося, непомітно підійти. (Раніше Євген повідомляв дружину, що росіяни використовують спеціальні плащі, які не бачать тепловізори). Під час ближнього бою Євген і один його боець загинув, двом іншим вдалося відійти в темряві. (Один із них був поранений).

На жаль, ця позиція біля Малої Токмачки була втрачена, тому довгий час не могли забрати загиблих. Лише через кілька тижнів під час несподіваної атаки українців вдалося тимчасово відбити позицію і евакуювати тіла героїв.

26 липня 2024 року капітан Євгена Гайдука поховано на Пагорбі слави в Ужгороді. Він був один із кількох закарпатських офіцерів СБУ, що під час війни віддали життя за нашу Перемогу. Командування батальйону подало пропозицію про нагородження капітана «Дуба» орденом Богдана Хмельницького.

Олександр Гаврош, Ужгород, спецпроект «Герої Закарпаття»

Ярмарки «Maker Faire» вже багато років є дуже популярними у всьому світі. Започаткував їх американський журнал «Make», який пропагує спосіб мислення «зроби сам».

Ідея його полягає в тому, що людство не має зупинятися в розвитку, а мусить продовжувати робити щось своїми руками: майструвати, займатися ремеслами, мистецтвом, інженерними та науковими проектами. На ярмарках мейкерів збираються якраз люди різного віку, котрі роблять щось своїми руками, незважаючи на те, чи це є їхньою основною роботою, чи просто хобі. Тож якщо ви теж мейкер, радійте: вас запрошують на перший ярмарок мейкерів в Ужгороді.

Організаторами цього заходу стали рекрутер 68 батальйону Закарпатської ТРО Олексій Любецький і проєктний менеджер Валентин Волошин. Кілька років тому Олексій Любецький був учасником ярмарку мейкерів у Києві, представляв там свої вироби – пальники з алюмінієвих банок, які працюють на сухому спирті, для використання в польових умовах.

«Поки я навчився їх робити, намучився, порізав пальці, але виготовив близько 50-ти штук, адже думав, що вони можуть бути корисні військовослужбовцям на фронті. Зараз би я, звісно, такого не робив, але тоді це був дуже цікавий досвід», – ділиться спогадами Олексій Любецький.

Пальники були не єдиним, що він зробив своїми руками до повномасштабного вторгнення. Зокрема Олексій приймав участь у виготовленні електродрезини, яка мала катати туристів Боржавською вузькоколійкою. Забігаючи наперед, проанонсуємо, що ця велодрезина примандрує на певний час до Ужгорода. В рамках

фестивалю «Re-make Uzhhorod 2024» будь-хто абсолютно безкоштовно зможе покататися на велодрезині та електродрезині колією Ужгородської дитячої залізниці на Ботанічній набережній. Бо саме там, на території дитячої залізниці, зберуться 28 вересня закарпатські мейкери.

Захід буде схожий на ті, які проводять мейкери по всьому світу, та все ж буде трохи відрізнятися форматом. Так, зазвичай на ярмарки «Maker Faire» в якості учасників реєструються люди, котрі або майструють щось технічне, або практикують традиційні ремесла. Організатори ужгородського фестивалю також запрошують до участі тих, хто полюбить щось майструвати, однак наголошують, що свої вироби треба не лише виставити, а зробити це якимось інтерактивно, аби кожен відвідувач міг спробувати виконати хоча би якусь частину процесу.

Так, студенти Ужгородського центру професійно-технічної освіти принесуть зварювальний стіл, де кожен зможе спробувати щось приладнати, і плазморізку металу; «Моя майстерня» Ігоря Запорожця покаже чимало інших технологічних процесів, серед іншого, і деревообробних; проєкт «Боскораня» продемонструє, як збирати в домашніх умовах FPV-дрони; майстерня «Lay Bottle» представить свій проєкт із переробки скляних пляшок на декор і посуд; фірма «AVE»

навчить, як із відходів зробити нові корисні речі, а власник кафе-музею «Під замком» приїде на своєму ретроавтомобілі «Fiat» й розповість усім охочим, як він його відремонтував.

хороші електрики, сантехніки, зварювальники, автослюсарі, майстри з ремонту приміщень заробляють куди більше за, здавалося би, престижніших працівників банків чи держав-

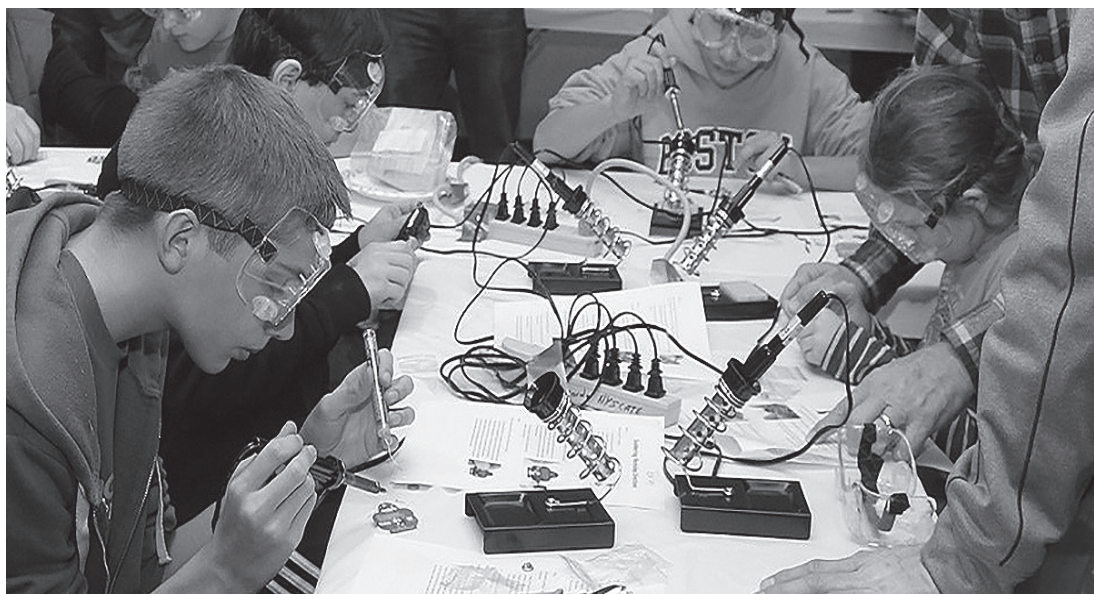
престижність» робітничих професій. Тож якщо ви теж любите щось збирати, майструвати, виготовляти своїми руками, доєднайтеся до першого фестивалю мейкерів в Ужгороді. Не має значення, скільки вам років, ким ви працюєте і чи маєте налагоджене виробництво – кожен може представити своє хобі чи свою роботу, показати, як він це робить, аби зацікавити і надихнути інших.

Участь у фестивалі є безкоштовною. Треба лише звернутися до організаторів або заповнити анкету учасника (посилання на анкету – у останньому абзаці однойменного матеріалу на

сайті «Про Захід»), вказавши, що ви можете представити та які засоби вам для цього потрібні. Організатори першого фестивалю «Re-make Uzhhorod 2024» розуміють, що в такому маленькому місті, як Ужгород, не одразу знайдеться велика кількість учасників. Однак світова тенденція показала, що кожен подібний захід із часом обростає все новими поціновувачами і з кожним разом стає все популярнішим і масовішим. Тож і в Ужгороді на першому фестивалі організатори зупиняться не збираються – вже запланували на весну 2025 року другий ярмарок мейкерів, який, можливо, розширяться і включатиме мотивуючі зустрічі і корисні лекції про те, як організувати успішне виробництво.

Тетяна ЛІПЕРАТІ
"Про Захід"

ФЕСТИВАЛЬ МЕЙКЕРІВ В УЖГОРОДІ: ЗБЕРУТЬСЯ ТІ, ХТО ПРАЦЮЄ РУКАМИ

Крім цього, буде ще багато цікавого, очікуються підтвердження на участь від кількох київських гостей, а також засновників відомого місцевого бренду «Kochut», який є втіленням ідеї «зроби сам», про яку йшлося на початку цієї статті. Організатори фестивалю на прикладі братів Кочутів та інших подібних проєктів хочуть показати, що ремесло нині не втратило актуальності, що в еру Інтернету і танців у «ТікТок» заробляти гроші можна більш ефективно, працюючи руками.

Один із організаторів фестивалю Валентин Волошин переймається цією темою, адже останні два роки працює над трансформацією профтехосвіти. Він каже, що в нашому суспільстві робітничі професії досі вважаються неprestижними і малооплачуваними, хоча нині

них установ. Молодь досі хоче бути юристами, економістами і міжнародниками, а тим часом центри технічної освіти не мають повного завантаження, вже другий рік не набрала студентів на відділення художньої обробки дерева Закарпатська академія мистецтв. Інженерів Закарпаттю теж катастрофічно не вистачає – дійшло до того, що на одне з релокованих підприємств набирають на роботу інженерів з усієї України.

Фестиваль мейкерів в Ужгороді, звісно, не вирішить цієї серйозної проблеми, однак може започаткувати рух, який популяризуватиме ідею «зроби сам», створить мікросоціум, в якому буде комфортно людям, котрі люблять щось майструвати чи конструювати, а згодом, можливо, потроху змінить хибний погляд суспільства на «не-

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міська рада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кваліфікованими кадрами на вільні робочі місця:

• **слюсар-сантехнік – заробітна плата 20000 гривень** – Знає та застосовує у діяльності: принцип дії, призначення та особливості ремонту санітарно-технічних трубопроводних систем центрального опалення, водопостачання, каналізації, газопостачання та водостоків; види основних деталей санітарно-технічних систем, з'єднань труб та кріплень трубопроводів; способи свердління та пробивання отворів; правила поведінки з балонами з киснем та ацетиленом та їх транспортування.

• **інженер-технолог – заробітна плата 25000 гривень** – Розроблення, організація та впровадження технологічних процесів режимів виробництва м'ясних консервів, бульйонів та супів в скляній банці твіст-оф. Вдосконалення наявних та розробка нових рецептур і технологічних карт для виробництва м'ясних та овочевих консервів, контроль якості та безпечності готової продукції, оформ-

лення декларацій виробника на готову продукцію, контроль дотримання санітарних норм і правил при виробництві консервів.

• **оператор автоматичної лінії підтовки та паяння електро-радіоелементів на друкарських платах – заробітна плата 20000 гривень** – Участь у процесах виробництва електронних виробів на замовлення всесвітньо відомих компаній у різних галузях: авіакосмічна промисловість, комп'ютери та пристрої зберігання інформації, цифрова побутова техніка, медичне обладнання, засоби мобільного зв'язку, мережеве та телекомунікаційне обладнання, техніка на сонячній енергії.

• **викладач із соціальної педагогіки – заробітна плата 9000 гривень** – Працювати на 0.5 ставки. Надає соціально-педагогічні послуги, спрямовані на задоволення соціальних потреб учнівської молоді у соціалізації; здійснює соціально-педагогічний супровід навчально-виховного

процесу, учнів із числа сиріт та позбавлених батьківського піклування, дитячих будинків тощо.

• **друкар флексографічного друкування – заробітна плата 19025 гривень** – Помічник друкаря флексографічного друкування. Допомога друкаря в проведенні друку продукції (робота з флексографічними матеріалами, флексокліше, вагами).

• **економіст з планування – заробітна плата 14950 гривень** – Планувати виробництво на основі отриманих замовлень, розраховувати потребу в сировині, видавати технологічні карти.

• **швачка – заробітна плата 15000 гривень** – Роботи з пошиття брендового верхнього жіночого одягу. Робота "поопераційна".

• **закрійник – заробітна плата 15000 гривень** – Вміти конструювати та розкрювати одяг, володіти технологією розкрою, шиття, ремонту, поновлення і перешиття виробів, новими технологіями розкрою та моделювання одягу.

Звертайтеся до Ужгородської філії Закарпатського обласного центру зайнятості: м.Ужгород, вул. А. Новака, 45. Контактні телефони: +380508005590, +380442449486.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 18 по 24 вересня ПИШЛИ З ЖИТТЯ 23 УЖГОРОДЦІВ:

Ленарт Іван Степанович 1950 р.н.
Бохинський Василь Миколайович 1945 р.н.
Повхан Наталія Володимирівна 1959 р.н.
Славич Іван Михайлович 1957 р.н.
Філіп Тетяна Теодорівна 1951 р.н.
Скрипич Марія Іванівна 1951 р.н.
Шип Марія Михайлівна 1938 р.н.
Черкун Вероніка Яношівна 1939 р.н.
Кириченко Олімпіада Олександрівна 1945 р.н.
Фегер Ержибет Дьєрдівна 1942 р.н.
Горгош Марія Юріївна 1941 р.н.
Палагій Наталія Василівна 1959 р.н.
Шукула Марта Іванівна 1945 р.н.
Богдан Олександра Михайлівна 2004 р.н.
Тішкова Лідія Олексіївна 1941 р.н.
Дудіна Марія Ладиславівна 1939 р.н.
Шутко Марія Михайлівна 1948 р.н.
Пацкан Дмитро Сергійович 1980 р.н.
Біловус Іван Васильович 1953 р.н.
Малюк Аттіла Васильович 1996 р.н.
Здринко Світлана Іванівна 1973 р.н.
Канюк Олена Василівна 1936 р.н.
Величенко Тетяна Іванівна 1957 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ІМ БУДЕ ПУХОМ...

Іноді одна стара фотографія здатна розкрити цілу життєву історію. Так сталося, коли я побачила світліну з архіву колишнього ужгородця, а нині мешканця Угорщини Дьордя Шароді. На ній видно фасад магазину-пекарні Михайла Янича, перед яким стоять його працівники. Інформації небагато, але достатньо для того, аби почати пошуки.

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ПЕКАРНЯ МИХАЙЛА ЯНИЧА

Михайло Янич у міжвоєнні роки був відомим у місті пекарем і торговцем борошном. Він не був корінним ужгородцем, а приїхав сюди у 1923 році. За даними книги "Ungvár és Ung vármegye" ("Ungvár і комітат Унг") за 1940-ий рік, Мігай Янич народився 1887 року в Югославії. На пекаря вивчився у Ержебетфалві (Erzsebetfalva), а дозвіл на торгівлю борошном виграв в угорському місті Мезоберень (Mezőberény). Працював у Сату-Маре, звідки й переїхав до Ужгорода. Дружину пекаря звали Дунка Константин. Вони виховували чотирьох дітей: Танасію, Богдана, Хрісто й Гріцу.

У книзі написано, що пекарня Янича була відома тим, що там пекли любий всіма містянами болгарський хліб. Не знаю, що мали на увазі автори, та йдеться, скоріше за все, або про прісні піти, або про традиційні солодкі болгарські калачі козунаки (козунаці).

Але де працювала пекарня Янича? Про це можна легко довідатися з так званих адресарів чехословацької доби, тобто адресних книг, в яких значилися адреси й телефони всіх підприємців Підкарпатської Русі. Наприклад, в адресарі за 1930-ий рік в Ужгороді у розділі "Пекарі" зазначені цілих 26 підприємців. Цікаво, що аж семеро з них працювали на одній вулиці – Радванській (нині це вулиця Мукачівська). Можливо, це було пов'язано з тим, що Радванська в ті часи була жвавим виїздом з міста у бік Мукачєва, тобто люди, виїжджаючи з міста, могли придбати собі свіжого хліба в одній із семи пекарень: Міхала Янича, Германа Кестенбаума, Александра Клайна, Людвіга Мікулінзера, Густава Райса, Мора Шварца або Ігнаца Штернбергера.

Магазин із пекарнею Михайла Янича працював на самому початку вулиці Радванської. У 1930-му він значився в довіднику-адресарі під номером "5", однак у наступні роки змінив номер на "7" (можливо, переїхав, та, скоріше за все, на вулиці просто змінилася нумерація будинків). Саме номер "7" і можна побачити над красивими дерев'яними воротами на нашій архівній світліні, отже можемо з упевненістю сказати, що будинок, який видно на фото, розташовувався на нинішній вулиці Мукачівській. Саме ця цифра дозволяє нам приблизно ідентифікувати й

М. Мункачі – на честь відомого художника).

Один із одноповерхових будиночків на самому початку вулиці М. Мункачі (третій або четвертий у ряду) якраз і має бути пекарнею Михайла Янича. Ці будинки були такими довгими, що фактично з'єднували вулиці М. Мункачі та О. Митрака. Розділені вони були на кілька квартир, тобто в одному дворі могли жити до 10-ти різних родин. Наприклад, у 1936-му, згідно зі списком виборців, у будинку № 1 по вулиці Мункачі проживали родини Келеті, Кеселр, Трісфрунк, Райтер, Монтаг, Каган, Клайн, Готсман; у будинку № 3-5 (очевидно, два будинки зі спільним двором) жили родини Елбоген, Елович, Голдштайн, Гросс, Грюнвальд, Іцкович, Ласота, Рубін, Вайсбергер і Вольф; а у будинку № 7 – родина Вайман: торговець Самуель Вайман, його дружина-домогосподарка Євгенія, син-урядник Едмунд та невістка-домогосподарка Маркета. Оскільки Михайло Янич в жодному з цих будинків не проживав, можемо припустити, що він лише орендував передне приміщення будинку № 7 по вулиці Мункачі.

Та повернімося ще до світліни зі зображенням пекарні Янича. Здається, на ній безпомилково можна визначити самого Михайла Янича – першого праворуч у групі людей, котрі стоять перед магазином. Імпозантний чоловік у строгому костюмі з цигаркою всім своїм виглядом показує, що цей магазин належить йому. Поряд стоять, скоріше за все, адміністратор або продавець магазину (теж у костюмі), три пекарі та хлопчик-помічник. Справа видно візника на возі з конем, а на боці возу можна прочитати нечітке слово "Janics". Таким чином Михайло Янич хотів, мабуть, підкреслити той факт, що він торгує ще й

борошном, доставляючи його у свою пекарню.

Іншу цікаву деталь можна побачити на вивісці. Якщо придивитися, можна прочитати, що тут випікають перший ужгородський хмільний домашній хліб. Хліб на хмелевій заквасці – це забутий старовинний рецепт, який тепер лише починають відроджувати. Кажуть, що хмелева закваска є

та пекарнею після 1944-го – дізнатися не вдалося. Скоріше за все, вони виїхали звідси після завершення Другої світової війни, принаймні нині ніхто з таким прізвиськом в Ужгороді не проживає.

Аби дізнатися, що сталося далі, перенесемося у 1967 рік. Саме тоді міська влада задумала розчистити початок вулиць Мука-

дра зі своїми сім'ями, а також брати і сестри подружжя. Коли постало питання про знесення будівлі, онук Емеріха Йосип Величканич навідріз відмовився виселятися з дідівської хати. Як згадувала кілька років тому його донька Роза Йосипівна, вся родина стала на захист будівлі. Йосип Величканич казав, що дід зводив будинок фактично своїми

руками, сам же він там народився і прожив усе життя, а тому не може і не хоче погодитися на демонтаж. Суперечки тягнулися довго, аж поки у 1974 році фабрика імені Жданова не подала позов у народний суд, вимагаючи силою виселити Величканичів і Ласот з будинку. Суд, звісно, став на бік міської влади та фабрики індопошиву, тож власникам будинку № 5 виділили квартири, а саму будівлю у 1975 році знесли.

Роза Йосипівна добре пам'ятала й сусідній будинок під номером "7". Пекарня, за її словами, там продовжувала діяти до 1948 чи 1949 року, а працювали

там, наче, болгарі. Прізвисько власників пекарні Роза Йосипівна не пам'ятає, знає лише, що вони всією сім'єю виїхали за межі Радянського Союзу. Будинок № 7 теж потрапив під демонтаж. Саме тому нині непарна сторона вулиці Мукачівської починається лише з будинку під номером "9". Цікаво, що цей будинок фасадом дуже схожий на той, який можна побачити на архівній світліні із зображенням

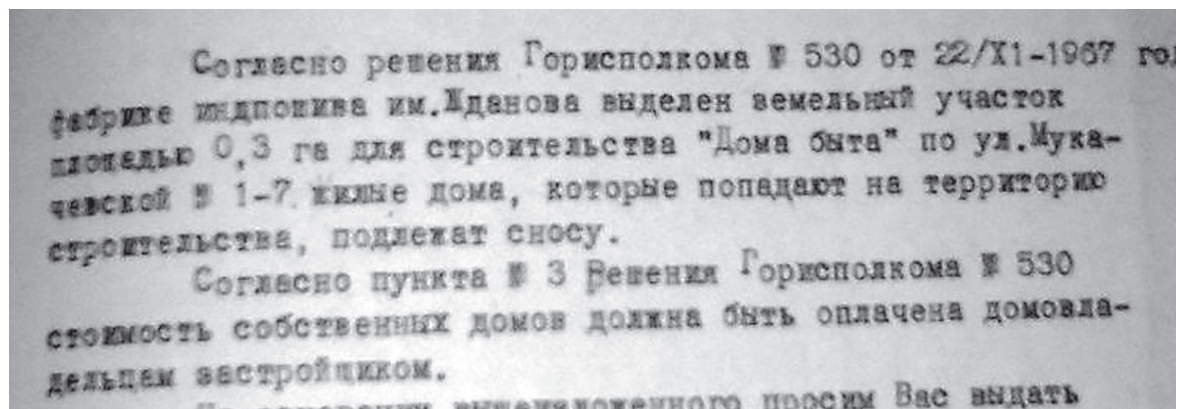

антисептиком, а тому хліб довго не псується, є корисним, а ще має неповторний смак і аромат. Невідомо, чи нині в Ужгороді випікають хмелевий хліб, але те, що його споживали ужгородці у 30-х роках минулого століття – важаймо, доведений факт.

Як довго працював в Ужгороді Михайло Янич – невідомо. Останні відомості про нього знаходимо в книзі за 1940-ий рік. Що сталося з ним, його родиною

чівської і Митрака, аби звести там величезну будівлю Будинку побуту. Фабриці індопошиву імені Жданова виділили там 0,3 га землі, будинки ж під номерами 1-7 мали бути знесені.

Цікаво, що на той час законних власників мали лише будинки № 5 та № 7, можливо, інші помешкання просто пустували чи використовувалися тимчасово після того, як в роки війни з них вивезли єврейські родини.

Так, власниками будинку № 5 була сім'я Ласота. Про неї у "Втраченому Ужгороді" ми вже якось згадували, оскільки дочка власників, Олена Ласота, була дружиною торговця Циріла Фунданича, котрий мав магазин на нинішній вулиці А. Волошина (цей будинок був знесений кілька років тому).

Саме Емеріх Ласота колись звів на початку вулиці Мукачівської будинок для своєї сім'ї. Спочатку якусь його частину здавали в оренду, потім там жили діти Олександра

пекарні. Зверніть увагу на дах із двома віконечками, ліпнину над візними ворітми та вікнами. Здається, що саме той будинок, лише без гарних різних дерев'яних воріт і з трохи перебудованими вікнами. Тобто, може статися так, що на початку вулиці Мукачівської поруч стояли два будинки-близнюки, в одному з яких працювала пекарня (недарма ж Роза Йосипівна згадує, що будівлю з пекарнею знесли у 1970-х), або ж ця будівля справді вціліла і досить стоїть на тій же вулиці.

У 1978-му на розчищеній від одноповерхових будиночків ділянці на розі вулиць Мукачівської і Митрака звели 8-поверховий Будинок побуту із величезним бомбосховищем під землею. Так і закінчилася історія пекарні Михайла Янича.

Тетяна ЛІТЕРАТІ

"Про Захід"

ГОРОСКОП

ОВЕН

Будете відчувати непереборну потребу в самореалізації. Особисте життя означиться переосмисленням ставлення до близьких та коханих і реалістичнішою оцінкою їхніх рис.

ТЕЛЕЦЬ

Цього тижня стосунки з близькими і колегами стануть нестабільними. Прислухайтеся лише до внутрішнього голосу. У фінансовій сфері справи суттєво поліпшаться.

БЛИЗНЯТА

Зірки радять прислухатися до всіх пропозицій і знаків долі, ловити ідеї, записувати й аналізувати їх. Згодом це дозволить вам з легкістю реалізувати задумане.

РАК

Не зможете розібратися зі своїми вподобаннями, з лінією поведінки, з емоціями, таким чином заганняючи своїх близьких у шок неординарними витівками. Проте тиждень потішить товщиною гаманця.

ЛЕВ

Фінансова стабільність наступного тижня крутитиметься лише навколо заощаджень. А комусь із вашого оточення схочеться переказати на вас свої проблеми.

ДІВА

Настає складний період. Може спостерігатися значне зниження пам'яті й послаблення уваги. Любовні переживання в цей період не рекомендуються.

ТЕРЕЗИ

Щоб оплатити всі рахунки – фінансові й моральні, – доведеться піти на компроміси. Проте в будь-якому разі зіткнетеся з фінансовими труднощами. Нерозумні та завищені вимоги призведуть до розриву стосунків.

СКОРПІОН

Доведеться докласти зусиль, щоб не пропустити якоїсь важливої події. Помилки цього періоду можуть дорого коштувати. Особливо небезпечним у цьому сенсі може стати кінець тижня.

СТРЕЛЕць

Контролюйте емоції – нервова система не пробачить вам постійних потрясінь, що може навіть вилитись у хронічне нездужання. Є ймовірність втрати великої суми грошей.

КОЗОРІГ

Тиждень буде спокійним, але час від часу розмірений ритм життя порушуватиметься. Доведеться працювати з подвійною старанністю.

ВОДОЛІЙ

Наступного тижня краще плисти за течією, а не відстоювати свої принципи. Непродуманий ризик може призвести до втрат. Тому не розпочинайте жодних справ!

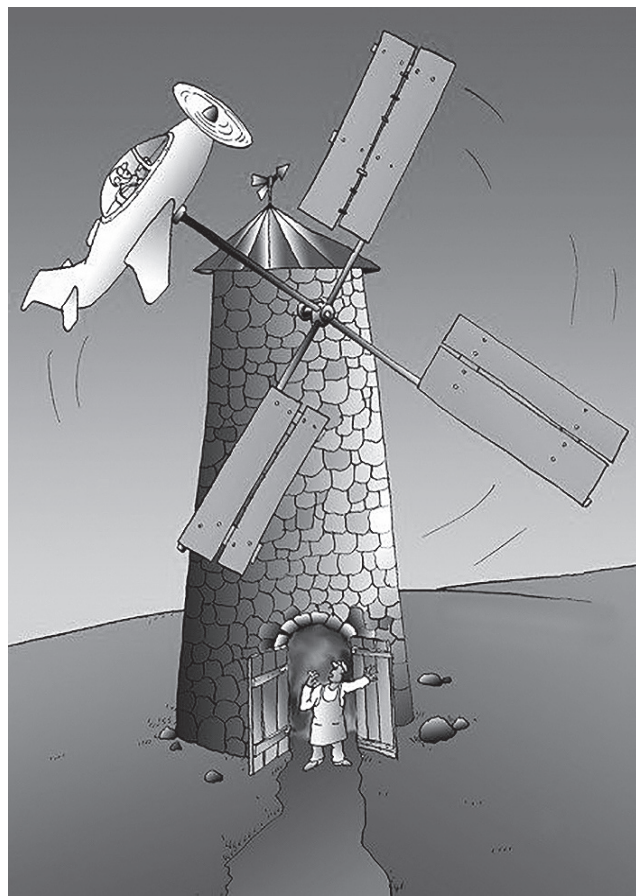

РИБИ

Корисно прислухатися до чужих слів, адже внутрішні сумніви цього періоду можуть підштовхнути вас до помилкових висновків і необачних дій.

АНЕКДОТИ

Час від часу мені здається, що я займаюсь якоюсь дурницею, але потім згадую, що мені за це платять зарплату, і заспокоююсь.

• • •

Дуже неприємно бачити чоловіка, якого ти покинула, живим. Хоч би спився для пристойності, чи що... Жодної поваги, їй Богу...

• • •

Якщо ви ввечері не розповідаєте своїй кішці, що було у вас на роботі, то вона вважає, що вранці ви виходите за двері та просто стоїте за нею 10 годин.

• • •

– Я йду від тебе...
– Це чудова новина!
– Ти більше ніколи не зустрінеш таку, як я...
– Ще одна чудова новина!

• • •

Найnudніший захід у світі – це колективна риболовля, яку проводить товариство тверезості.

• • •

– Кохана, будеш смачну булочку?

– Трохи пізніше. Ми ж із тобою зараз розмовляємо. Я не можу їсти і говорити водночас.

• • •

Поганий, але щасливий електрик знає у обличчя всіх архангелів.

• • •

У психотерапевта.
– Лікарю, я вчора бігав вулицями лише в одних шкарпетках. Мені було так соромно...

– Так-так-так... А раніше з вами таке бувало?

– Часто.
– І вам також було соромно?

– Ні, ніколи.
– Чому ж цього разу було соромно?

– У мене одна шкарпетка була дірява...

• • •

Іронія долі – це коли купила своєму чоловікові вітаміни для покращення роботи мозку, а через тиждень він тебе покинув.

ЧАЙ З ЧОРНОБРИВЦІВ ПРОТИ 100 ХВОРОБ:

від чого лікує та захищає квітка

Всім відомі чорнобривці не лише милують око, а й захищають від шкідників горюдини – запах цих квітів не люблять клопи, попелиця, блішки і навіть колорадський жук, чорнобривці знезаражують ґрунт від грибів, що викликають фузаріоз.

Крім того, чорнобривці лікують безліч недуг. Різні народи світу використовують чорнобривці як ліки. В Мексиці, наприклад, цю квітку застосовують для полегшення ревматичного болю, в Індії – для лікування екземи.

До речі, чорнобривці родом із Мексики. До Європи вони потрапили після відкриття Колумбом Америки. У перекладі з індіанської мови вони означають "квітку з двадцятьма пелюстками".

Терапевтична сила рослини зумовлена наявністю в ній ефірних олій та флавоноїдів.

Додавши кілька квіточок в чайну заварку, можна отримати справжній цілющий напій.

Чорнобривці допомагають при таких проблемах:

Чай з чорнобривців зміцнює імунітет та допомагає при простуді та вірусних захворюваннях.

Заспокоює нервову систему та лікує від стресів.

Настої з квітів є потогінним засобом.

Чорнобривці допомагають боротися з бактеріями та зменшують запалення.

Допомагає при проблемах підшлункової залози, у лікуванні діабету.

Квіти нормалізують травлення, допомагають при шлункових захворюваннях. Особливі рецепти дозволяють з до-

помогою чорнобривців знижувати тиск. Квіти відновлюють шкіру після ран та опіків.

Чорнобривці лікують стоматит і ангіну. Рослина буде корисною для нормалізації стану судин.

Це далеко не повний перелік лікувальних властивостей чорнобривців.

При захворюваннях підшлункової та діабету одну квітку заварюють стаканом окропу. Вживати такий чай потрібно по 1/4 склянки 4 рази на день. Під час загострення панкреатиту рекомендовано пити настій по 1 столовій ложці кожні 2 години.

Для лікування застуди столову ложку сухих суцвіть заливають 1 склянкою окропу, настоюють 2 години, проціджують. Вживають по 1-2 столові ложки 3-4 рази на день до їжі.

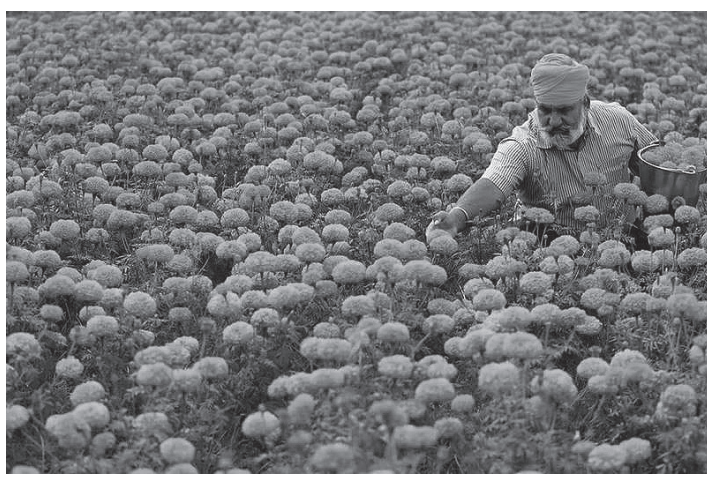
Проти гельмінтів столову ложку сухих квіток заливають склянкою окропу й настоюють упродовж ночі в термосі. П'ють протягом дня однаковими порціями.

Для сечогінного ефекту столову ложку сухих квіток чорнобривців залитих склянкою окропу настоюють 30 хвилин. Вживати по 2 столові ложки 3-4 рази на день.

Для лікування захворювань печінки п'ять суцвіть залиють літром води, прокип'ятять упродовж 3 хвилин на слабкому вогні. Процідіть і вживайте по 250 мл до їжі вранці та ввечері. Пити не більше як місяць, після чого потрібно зробити тижневу перерву й повторити курс.

Для зниження артеріального тиску до квіток чорнобривців додати квітки календули, перцеву м'яту в рівних пропорціях. Одну столову ложку цієї суміші треба залити склянкою окропу й настоювати упродовж 10-15 хвилин. Процідіти, додати 1 ч. л меду, випити за 30 хв до їжі.

Для лікування артриту 20-25 свіжих суцвіть заварити в 1 л води, настоювати до охолодження, процідити та віджати. Вживати від 1 до 2,5 л на день замість чаю і води.

Як заварювати чай з чорнобривців та як його краще приймати

Щоб приготувати корисний чай, квітки подрібнюють та заварюють окропом.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678

у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910. Ідентифікатор медіа: R30-01427

Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.

Тираж 1050 екз. Замовлення № 1939.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" – 41807.